

**T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES**

ESAS NO : 2021/319
KARAR NO : 2021/327
KARAR TR : 07/06/2021

ÖZET: 2918 sayılı Kanun'un Ek 2/3. maddesi uyarınca verilen idari para cezasına ili kin kararın iptal edilmesi istemiyle açılan davanın, araç trafikten men i leminin de idari yargıda konu yapılması kar ısında 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesi ve aynı Kanun'un 27. maddesinin sekizinci fıkrası hükmü bir arada de erlendirildi inde DAR YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : S.A.
Vekili : Av. F.Y.
Davalı : Mersin Valili i

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Mersin Valili i Trafik Denetleme ube Müdürlü ünçe yapılan denetim sırasında, 33 D... plaka sayılı aracın ilgili belediyeden çalı ma izni/ruhsatı almadan yolcu ta ıdı mın tespit edildi inden bahisle, sürücü belgesi sahibi davacı adına 25/08/2020 tarihli ve MA-60332444 seri-sıra sayılı Trafik dari Para Cezası Karar Tutana ı düzenlenerek, davacıya 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun Ek 2. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca 6.141 TL idari para cezası verilm i , düzenlenen Araç Trafikten Men Tutana ı ile araç trafikten men edilerek muhafaza altına alınmı tır.

2. Davacı vekili, araç men tutana ının iptali istemiyle ayrıca araç sahibi adına idari yargı yerinde dava açıldı nı belirterek, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine ba vuruda bulunmu tur.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

3. **Mersin 3. Sulh Ceza Hâkimli i 07/12/2020 tarihli ve D. No.2020/3898 sayılı kararı** ile, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesi gere ince idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilm i olması halinde idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının bu i lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülece i, aracın trafikten men edilmesine ili kin i lemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açıldı nı belirterek, ba vurunun çözümünün idari yargı yerine ait oldu u gerekçesiyle ba vurunun görev yönünden reddine karar vermi , davacı vekili tarafından yapılan itiraz Mersin 4. Sulh Ceza Hakimli inin 20/01/2021 tarihli ve D. No.2021/67 sayılı kararı ile kesin olarak reddedilmi tir.

4. Davacı vekili, bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmı tır.

B. dari Yargıda

5. Mersin 2. dare Mahkemesi 09/04/2021 tarihli ve E.2021/366 sayılı kararı ile, araç men tutana ının iptali istemiyle açılan davanın, Mahkemenin 2020/870 esas sayısında kayıtlı oldu u, ancak söz konusu dosyaya dayanılarak, 5326 Sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/8. maddesinde belirtildi i üzere, idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilm i oldu u gerekçesiyle, idari yargı yerinin görevli olaca ı sonucunun do mayaca ı, zira trafikten men i leminin araç sahibi adına tesis edildi i ve davacısının da o oldu u, ancak görülmekte olan bu davada ise aynı aracın sürücüsü olan davacıya verilen trafik para cezasının dava konusu edildi i, ortada aynı ki i adına tesis edilmi iki karar bulunmadı ı, açıklanan nedenlerle görülmekte olunan i bu trafik para cezasından kaynaklı davada, uyu mazlı ın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait oldu u sonucuna varıldı ı açıklanarak, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyu mazlık Mahkemesine ba vurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyu mazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermi tir.

III. LG L HUKUK

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Araçların tescil edildikleri amacın dı nda kullanılması" ba lı ı altında düzenlenen Ek 2. maddesi öyledir:

"(Ek: 17/10/1996-4199/43 md.) (De i ik:18/10/2018-7148/26 md.)

Araçlarını motorlu araç tescil belgesinde gösterilen maksadın dı nda kullananlar ile sürülmesine izin veren araç sahiplerine 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır.

(Ek fıkra:21/2/2019-7166/5 md.) Ayrıca, araç on be gün süre ile trafikten men edilir.

10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyük ehir Belediyesi Kanunu ve 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında ilgili belediyeden;

a) Çalı ma izni/ruhsatı almadan,

b) Alınan izin/ruhsatta belirtilen faaliyet konusu dı nda,

c) Alınan izin/ruhsatta belirtilen çalı ma bölgesi/güzergâh dı nda

belediye sınırları dâhilinde yolcu ta imak yasaktır. Bu fıkranın (a) bendine uymayanlara 5.010 Türk lirası, (b) bendine uymayanlara 2.018 Türk lirası, (c) bendine uymayanlara 1.002 Türk lirası idari para cezası verilir. Fiilin i lendi i tarihten itibaren geriye do ru bir yıl içinde tekrerrü hâlinde, bu fıkrada yer alan idari para cezaları iki kat olarak uygulanır.

leteni veya sahibi, sürücüsünün kendisi olup olmadı na bakılmaksızın aracın bu maddenin üçüncü fıkrasına aykırı olarak kullanılmaması hususunda gerekli tedbirleri almak ve denetimini yapmakla yükümlüdür. Araç, bu maddenin üçüncü fıkrasının;

a) (a) bendinin ihlali hâlinde altmı gün,

b) (b) bendinin ihlali hâlinde otuz gün,

c) (c) bendinin ihlali hâlinde ise on be gün

süreyle trafikten men edilir.

İgili belediye tarafından tahdit veya tahsis kapsamına alınmı ve bu kapsamda verilm i çalı ma izninin/ruhsatının süresi bitti i hâlde, belediye sınırları dâhilinde yolcu ta ıyan ki iye 1.002 Türk lirası idari para cezası uygulanır ve eksikli i giderilinceye kadar araç trafikten men edilir.

Ayırıcı i areti bulunmayan üçüncü fıkra kapsamındaki araçlardan ta imacılık hizmeti alanlara da 334 Türk lirası idari para cezası uygulanır."

7. Uyuşmazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Kanun'un 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dışında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; kanunda idari cezalarla ilgili davalarda görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; bu Kanun'da gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye iktisat eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmaması olması karşısında ve göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüştür.

8. 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 06/12/2006 tarihli ve 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesiyle de iktisat 3. maddesi ise şöyledir:

“(1) Bu Kanunun;

a) darü yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Di er genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır.”

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk inceleme

9. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanı olduğu, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/06/2021 tarihli toplantısında, 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre baş vuruda bulunulmuş oldu u, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görevli yargı yerinin esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın inelenmesi

10. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Baş savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇETİÇ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görülmüş olduğu anlaşıldu:

11. Dava, 2918 sayılı Kanun'un Ek 2. maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

12. Kabahatler Kanun'un 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrada; idari yaptırım kararının verildiği idare kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmemesi halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu idarenin iptali talebiyle birlikte idari yargı mercisinde görüleceği kurala bağlanmıştır, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı başlıca sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

13. 19/12/2006 tarihinde yürürlü e giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı; di er kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayaca ı ancak; idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilm i olması halinde; idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının, bu i lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülece i anlaşılmaktadır.

14. Uyu mazlık Mahkemesince de, idari para cezası yönünden olu an olumsuz görev uyu mazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilm i olması ve dosya içeri inden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildi inin anlaşı lması halinde; idari para cezasına ili kin kararın hukuka aykırılı ı iddiasının da, idari yargı yerinde görülece i sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilm i tir.

15. Dosyanın incelenmesinden, dosya içinde bulunan bilgi ve belgelerden, araç trafikten men tutana ının iptali istemiyle idari yargı yerinde açılan davada, Mersin 1. dare Mahkemesinin 20/01/2021 tarihli ve E.2020/870, K.2021/52 sayılı kararı ile davanın reddine karar verildi i anlaşı lmı tır.

16. Görev kuralları kamu düzenine ili kin oldu undan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak do mayaca ı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmi e de etkili olaca ı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

17. Davanın açıldı ı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmi ise, (davanın açıldı ı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekece i; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, de i ikli in yürürlü e girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanaca ına dair intikal hükümlerinin varlı ı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyece i açıktır.

18. Di er taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmı , bu sırada yapılan bir kanun de i ikli i ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmi ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

19. ncelenen uyu mazlıkta, öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri oldu u, 2918 sayılı Kanun'da da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmedi i, ancak; idari para cezasına konu i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak (aynı maddi olay nedeniyle, aynı araç ile ilgili olarak) aracın trafikten men edilmesi kararı da verildi i ve idari yargı yerinde dava konusu edildi i anlaşı ldı ndan; idari para cezasına ili kin kararın hukuka aykırılı ı iddiasının da, idari yargı yerinde görülece i ku kusuzdur.

20. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la de i ik 3. maddesi ve aynı Kanununun 27. maddesine 5560 sayılı Kanun'la eklenen sekizinci fıkra hükmü bir arada de erlendirildi inde, 2918 sayılı Kanun'un Ek 2. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca verilen para cezasına kar ı açılacak davanın çözümünde idari yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tır.

21.Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Mersin 2. dare Mahkemesinin 09/04/2021 tarihli ve E.2021/366 sayılı sayılı ba vurusunun reddi gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde DAR YARGININ GÖREVLİ OLDU UNA,

B. Mersin 2. dare Mahkemesinin 09/04/2021 tarihli ve E.2021/366 sayılı BA VURUSUNUN REDDİNE,

07/06/2021 tarihinde OY BİRLİKLE KESİMLİ OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
Ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN